

Nárok na výživné nezl. děcka jest splatným v místě, kde dítě je ve výživě, a ve měně státu tohoto místa.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 986/20.)

Nemanželské dítě, jsoucí ve výživě u matky, bydlící v tuzemsku, domáhalo se vyměření výživného v Kč na otci, žijícím v cizině. Návrhu bylo soudy všech tří stolic vyhověno, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Stěžovatel má především za to, že tuzemské soudy jsou v této právní věci nepřislušny, poněvadž jest cizincem a má bydliště v cizině. Mínění toto jest mylné, neboť jde o poručenskou věc nezletilého nemanželského dítěte, jehož matka je zletilá a má řádné bydliště v obvodu okresního soudu Hostouňského. Dle § 109 a prvního odstavce § 72 j. n. tedy tento soud jest příslušným soudem poručenským, který podle § 16 cís. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 276 ř. zák. povolán byl k tomu, aby určil výživné, jež otec dítěte má platiti. Zdali otec dítěte jest příslušníkem cizího státu a bydlí v cizině, jest vzhledem na znění uvedených zákonných předpisů nerozhodno. Stěžovatel dále tvrdí, že má mu býti uloženo, platiti výživné v rakouské a nikoli v československé měně, poněvadž bydlí v rakouském státě a dle svého mínění povinen jest plniti ve svém bydlišti. Ani v tomto směru nelze mu však přisvědčiti, poněvadž nejde o plnění na základě smlouvy pokud se týče soudního smíru, nýbrž na základě zákonného předpisu (§ 166 obč. zák.) a vzhledem k povaze účelu platební povinnosti stěžovatelovy plniti jest podle §§ 905 a 1420 obč. zák. ve znění §§ 100 a 101 cís. nař. ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. tam, kde dítě jest ve výživě, tedy v obvodu okresního soudu Hostouňského v tuzemsku, kdež matka s dítětem bydlí. V příčině měny, ve které dlužník má plniti, rozhoduje podle téhož § 905 místo plnění, z čehož následuje, že výživné platiti jest ve měně tuzemské. Kdyby, jak stěžovatel předpokládá, valutní poměr změnil se podstatně v jeho neprospěch, jest oprávněn, žádati u příslušného soudu prvé stolice přiměřené snížení výživného, soudem určeného.

Čís. 783.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům (ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Požadovacímu nároku pachtýřovu není na závalu, že nebyl v den vyhlášení zákona již vlastníkem nemovitosti, s níž pozemky byly dříve obdělávány a jejíhož dřívějšího držitele pachtovní dobu si vpočítal.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 996/20.)

Požadované pozemky byly před rokem 1901 pachtovány Josefem O., vlastníkem chalupy č. p. 7; stěžovatel koupil roku 1909 tuto chalupu č. p. 7 od Josefa O. a převzal také požadované pozemky do pachtu roku 1910. V květnu 1919 postoupil chalupu č. p. 7 své dceři a jejímu manžel.

ponechav si pachtované pozemky pro sebe. Soud první stolice požadovacího nároku nepřiznal v podstatě z toho důvodu, že požadovatel v době vyhlášení zákona nebyl více vlastníkem chalupy č. p. 7, jejíž dřívější vlastník původně pozemek spachtoval, že však zákon dovoluje vpočítati pouze pachtovní dobu právního předchůdce v držbě nemovitosti, s níž požadovaný pozemek spolu jest obděláván. Rekursní soud požadovací nárok přiznal. Důvody: Slovní znění § 1 odstavec 3. zákona o zajištění půdy zdálo by se nasvědčovati stanovisku prvního soudu, jest však rozhodnouti otázku, je-li tento slovní výklad zákona správným. Pravidlo pro výklad zákona podává § 6 obč. zák., podle něhož zákonu nemá býti dáván jiný výklad, než ten, který vysvítá z přirozeného významu slov a jejich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodávce. Jest tudíž otázka, zda bylo úmyslem zákonodávčovým, obmeziti možnost včítání pachtovní doby předchůdce v držbě nemovitosti jen na tu dobu, dokud žadatel skutečně jest v držbě nemovitosti, s níž byl požadovaný pozemek dříve obděláván. Nelze shledati rozumného důvodu, proč by měl pozbýti nároku na pozemek pachtýř jenom pro to, že zcizil nemovitost, k níž byl pozemek původně připachtován, jako v tomto případě, nad to krátce (jen asi 4 týdny) před vyhlášením zákona. Předpokladem pro získání pachtovaného pozemku jest jistá souvislost, aby pozemek byl na základě pachtovního poměru v době od 1. října 1901 do 12. června 1919 (den vyhlášení zákona) bez přestávky delší jednoho roku v držbě jistého zúčastněného subjektu. Tento subjekt může býti buď individuální, jedna a táž osoba, nebo může býti určen řadou jednotlivců, vázaných k sobě jistými sblíživými zájmy: poměrem manželským, příbuzenským neb nástupnictvím v držbě nemovitosti, takže pozemek zůstává stále jaksi v jedné ruce. Tento moment jest rozhodujícím a zákonodávce jej zvolil za podklad pro nárok na přiřčení pozemku. Tomuto principu není nijak na újmu, že zanikl poměr, který opravňoval pozdějšího pachtýře, aby si vpočetl dobu pachtu pachtýře dřívějšího, na př. že manželství s manželkou, která měla dříve pozemek v pachtu, jest zrušeno smrtí neb rozlukou. Nemůže býti také rozumným důvodem okolnost, že nemovitost byla zcizena, zejména jako v případě tomto, kdy ji otec přepustil dceři, ponechav si zatím pozemek, který má pravděpodobně jednou připadnouti opět jí nebo jejím sourozencům. Na pozemek nemůže za poměrů, jak zde jsou, žádný jiný pachtýř uplatniti nárok ve smyslu zákona a pozemek by musel zůstati i na dále částí velkého statku a býti tím odňat drobným pachtýřům, jimž zákon ve své sociální tendenci chce poskytnouti půdu. Bylo by nehorázným předpokládati, že by zákonodávce chtěl beze všech rozumných neb praktických důvodů odmítati nárok na pachtované pozemky jen pro okolnost nahodilou a věcně bezvýznamnou, že pachtýř již není držitelem nemovitosti, k níž byl pozemek původně připachtován. Vedlo by to k zvláštním důsledkům, jako v tomto případě: pachtýř, který pustil nemovitost, k níž byl pozemek připachtován, synovi nebo dceři, ponechav si zatím pachtovaný pozemek pro zbytek života jako výměnek, připravil by tím sebe i své dědice o nárok na vlastnictví tohoto pozemku. A tento účinek by nenastal, kdyby stěžovatel odevzdal živnost o několik týdnů později, po 12. červnu 1919, neboť tímto dnem nabyl nezvratného nároku na přikázání pozemku. Tento předpoklad není možným, není jiného vysvětlení, než že se zákon příliš úzce vyjádřil, užívaje v odstavci třetím

§ 1 tvaru presentního, poněvadž zákonodárci tanul na mysli případ obyčejný, že žadatel dosud jest v držení nemovitosti, k níž byl pozemek původně připachtován.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu z důvodů soudu rekursního.

Čís. 784.

Vzájemný poměr odporu proti prozatímnímu opatření dle § 397 ex. ř. a návrhu na jeho zrušení dle §u 399 čís. 2 ex. ř.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 1004 20.)

Ohrožerá obec domáhala se povolení prozatímního opatření pro pohledávku proti Jaromíru V-ovi. Soud první stolice prozatímní opatření povolil. Odpůrce podal do povolujícího usnesení jednak odpor, jednak navrhl zrušení prozatímního opatření dle § 399 čís. 2 ex. ř., načež okresní soud, spojiv jednání o obou návrzích, zrušil k odporu prozatímní opatření a zabýval se po té ještě návrhem na zrušení dle § 399 čís. 2 ex. ř. Rekursní soud odpor zamítl. Důvody: Proti povolení prozatímního opatření může odpůrce ohrožené strany podati odpor z důvodů, že prozatímního opatření nebylo zapotřebí aneb že povolené opatření není přiměřené (§§ 397 a 398 ex. ř. a 399 ex. ř. a contr.). V době podání návrhu na povolení prozatímního opatření byly jak nárok navrhovatelky tak i chrození jejího nároku se strany Jaromíra V—a osvědčeny, a tyto okolnosti odůvodňovaly povolení prozatímního opatření (§§ 379 a 389 ex. ř.) Jaromír V. uváděl k odůvodnění odporu, že se obec spokojila obnosem 70.000 Kč, který Josef P. k uhrazení škody složil, a vzdala se dalšího zabezpečení svého nároku. V tomto směru zjistil soud první stolice, že 70.000 Kč sloužilo jen za záruku pro škodu, Josefem P—em obci způsobenou, a jest tedy ono tvrzení Jaromíra V—a nesprávným. Ostatně prozatímní opatření bylo povoleno pro pohledávku 200.000 Kč a nikoliv pouze pro 70.000 Kč, a když soud první stolice má za osvědčeno, že dle závěrečné zprávy zemské revizní komise škoda Jaroslavem V—em a Josefem P—em obci způsobená činí asi 300.000 Kč, nelze povolení prozatímního opatření vytýkati nepřiměřenost; při tom se podotýká, že nárok obce na náhradu škody tu již byl v době povolení prozatímního opatření a že jen výše škody byla později zjišťována. Za tohoto stavu věci není třeba dále obírat se otázkou, komu obstavené věci vlastnickým právem patří. Slušelo se proto odpor Jaromíra V—a proti povolení prozatímního opatření zamítnouti. Soud první stolice zrušil prozatímní opatření také na návrh Jaromíra V-a, učiněný dle § 399 čís. 2 ex. ř., jak z odůvodnění jeho usnesení seznati lze, avšak ani v tom směru nemělo návrhu Jaromíra V—a vyhověno býti, jak právem stěžovatelka vytýká. Prozatímní opatření bylo povoleno také proto, že tu bylo podezření, že Jaromír V. odcestuje do ciziny. Touto okolností bylo osvědčeno, že by Jaromír V. mohl majetek svůj zciziti, aby nabyl peněz pro obmyslený útěk do ciziny, a tím dobytí pohledávky obce stížití aneb zmařiti. Nebezpečí právě zmíněné nepominulo však tím, že Jaromír V. byl po složení kauce 30.000 Kč z trestní vazby propuštěn, poněvadž by, maje již jednou v úmyslu, do ciziny odcestovati, mohl přes